

नागपूर पोलीस आयुक्तालय • महानगरपालिका

आवाजमुक्त नागपूर — नागरिक माहिती पत्रक

ध्वनिप्रदूषण तक्रार प्रणाली — नागरिकांसाठी मार्गदर्शक

1. प्रणालीचा परिचय

आवाजमुक्त नागपूर प्रणाली नागरिकांना कोणत्याही ध्वनिप्रदूषण प्रकाराबद्दल — लाऊडस्पीकर, DJ, वाहनांचे हॉर्न, बांधकाम, फटाके, कारखान्यांचा आवाज — त्वरित तक्रार दाखल करण्याची व त्यावरील कार्यवाहीचा मागोवा घेण्याची सुविधा देते.

पदानुक्रम

- **6 झोन** — नागपूर शहर 6 पोलीस झोन मध्ये विभागलेले आहे.
- प्रत्येक झोन मध्ये **2 ACP** कार्यक्षेत्र (एकूण 12 ACP).
- प्रत्येक ACP च्या अखत्यारीत काही **पोलीस ठाणी** (एकूण 35 पोलीस ठाणी).
- प्रत्येक पोलीस ठाण्यात **निरीक्षक (PI)** तक्रारीवर प्रथम कार्यवाही करतो.

तक्रार निवारण साखळी: नागरिक → पोलीस ठाणे (PI, 30 मिनिटे) → ACP (30 मिनिटे) → DCP (30 मिनिटे, अंतिम स्तर). PI घटनास्थळी पोहोचल्यावर तक्रार Attended केल्यास SLA थांबते. जर तक्रार खोटी आढळल्यास Fake निवडून बंद करता येते.

2. नागरिकांसाठी मार्गदर्शन

2.1 नोंदणी व लॉगिन

- 1 मुख्यपृष्ठावर **Register** बटणावर क्लिक करा.
- 2 नाव, ईमेल, फोन क्रमांक व पासवर्ड भरून खाते तयार करा.
- 3 पुढील वेळेस **Login** वापरून प्रवेश करा.

2.2 नवीन तक्रार दाखल करणे

- 1 **File Complaint** निवडा.
- 2 तक्रारीचे **शीर्षक** लिहा.
- 3 **ध्वनि स्रोत** निवडा — लाऊडस्पीकर / वाहन / बांधकाम / DJ / कारखाना / फटाके / इतर.

- 4 झोन व त्यानंतर संबंधित पोलीस ठाणे निवडा (ACP-नुसार गटबद्ध यादी).
- 5 पत्ता टाका आणि Capture GPS दाबून स्थान नोंदवा.
- 6 तपशीलवार वर्णन लिहा.
- 7 लाइव्ह डेसिबल मीटर वापरा — Peak/Avg दिसतील; ऑडिओ रेकॉर्डिंग आपोआप संलग्न होते.
- 8 लाइव्ह व्हिडिओ (कमाल 2 MB) रेकॉर्ड करा.
- 9 अतिरिक्त पुरावा म्हणून फोटो / ऑडिओ / व्हिडिओ अपलोड करता येईल.
- 10 गोपनीयतेसाठी File anonymously पर्याय चालू करा.
- 11 File Complaint क्लिक करा — NGP-XXXXXXXXX reference क्रमांक मिळेल.

2.3 तक्रारीचा मागोवा

- My Complaints पानावर सर्व तक्रारींची स्थिती व SLA वेळ दिसेल.
- तक्रारीवर क्लिक करून Timeline पहा.
- लॉगिन न करता Track Complaint पानावर फक्त reference क्रमांकाने मागोवा घ्या.

निवारण झाल्यावर: अधिकारी कारवाईचा फोटो/PDF पुरावा अपलोड करेल — तो तुमच्या तक्रारीच्या पानावर "Officer proof of action" या शीर्षकाखाली दिसेल.

3. SLA आणि CPCB ध्वनिमर्यादा

स्तर	जबाबदार	कमाल वेळ	वेळ ओलांडल्यावर
पोलीस ठाणे	निरीक्षक (PI)	30 मिनिटे	PI ने Attend केले नसेल तर ACP कडे वर्ग
ACP	ACP	30 मिनिटे	DCP कडे आपोआप वर्ग
DCP	DCP	30 मिनिटे	अंतिम स्तर — त्वरित निवारण अपेक्षित

CPCB मर्यादा (Noise Rules, 2000)

क्षेत्र	दिवस dB(A)	रात्र dB(A)
शांत क्षेत्र	50	40
निवासी	55	45
व्यापारी	65	55
औद्योगिक	75	70

4. महत्वाच्या सूचना

- तक्रारीसोबत **व्हिडिओ / ऑडिओ** पुरावा दिल्यास कारवाई जलद होते.
- Decibel meter हे **अनुमानात्मक** वाचन आहे — कायदेशीर मापन नाही.
- खोटी तक्रार दाखल केल्यास IPC नुसार कारवाई होऊ शकते.
- reference क्रमांक जपून ठेवा.

5. संपर्क

पोलीस नियंत्रण कक्ष

फोन: 100 - ०७१२-२५६१२००

ईमेल: controlroom@nagpur.gov.in

पोलीस आयुक्तालय, नागपूर

Civil Lines, नागपूर - ४४०००१